

DATOS IDENTIFICATIVOS

Propaganda en medios audiovisuais

Materia	Propaganda en medios audiovisuais			
Código	P04G070V01703			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Pena Rodríguez, Alberto			
Profesorado	García Pinal, Alfredo Pena Rodríguez, Alberto			
Correo-e	alberto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecer as claves fundamentais do discurso propagandístico ó longo da súa evolución histórica. Estudar as súas técnicas retóricas e os seus efectos a través do uso dos medios e dos soportes da comunicación audiovisual, especialmente no cine.			

Competencias

Código	
C1	Coñecemento da historia e evolución da fotografía, cine, radio e televisión a través das súas propostas estéticas e industriais, ademais da súa relevancia social e cultural no tempo.
C11	Coñecemento da imaxe espacial e das representacións icónicas no espazo, tanto na imaxe fixa como audiovisual, así como os elementos constitutivos da dirección artística. Estes coñecementos tamén envolven as relacións entre imaxes e sons desde o punto de vista estético e narrativo nos diferentes soportes e tecnoloxías audiovisuais.
C12	Coñecemento da planificación sonora e das representacións acústicas do espazo, así como os elementos constitutivos de deseño e a decoración sonora ([sound designer]) Estes coñecementos tamén envolverán a relación entre os sons e as imaxes desde o punto de vista estético e narrativo nos diferentes soportes e tecnoloxías audiovisuais. Tamén se inclúen os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación sonora e a persuasión a través do son.
C24	Capacidade para aplicar técnicas e procesos de creación e difusión no campo do deseño gráfico e dos produtos multimedia e hipermedia nas súas diversas fases, desde unha perspectiva teórica e práctica.
D1	Capacidade de adaptación aos cambios tecnolóxicos, empresariais ou organigramas laborais
D2	Capacidade de traballo en equipo e de comunicación das propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio, así como capacidade para integrarse nun proxecto común encamiñado á obtención de resultados
D3	Capacidade para asumir riscos expresivos e temáticos, aplicando solucións e puntos de vista persoais no desenvolvemento dos proxectos.
D4	Capacidade para tomar decisións fundamentadas en situacións de incerteza, asumindo de forma constructiva as consecuencias e resultados obtidos.
D5	Práctica sistemática de autoavaliación crítica de resultados: valoración da importancia de corrixir e axustar constantemente os erros cometidos nos procesos creativos ou organizativos
D7	Conciencia solidaria: respecto solidario polas diferentes persoas e pobos do planeta, polos valores universais de educación, cultura, paz e xustiza, e polos dereitos humanos, a igualdade de oportunidades e a non discriminación de mulleres e persoas con discapacidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1 - Coñecer a historia e evolución da fotografía, cine, radio e televisión en función do seu emprego como medio de propaganda política, poñendo de manifesto a súa relevancia social e cultural ao longo do tempo	
	C1

2 - Comprender e integrar os novos medios tecnolóxicos e a evolución das linguaxes audiovisuais C1 na transmisión e modernización das mensaxes publicitarias de índole política	
3 - Coñecer os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación visual e a C11 persuasión a través da imaxe	
4 - Asimilar os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación sonora e C12 a persuasión a través do son	
5 - Analizar relatos audiovisuais, atendendo aos parámetros básicos da análise de obras audiovisuais, considerando as mensaxes icónicas como textos e produtos das condicións sociopolíticas e culturais dunha época histórica determinada	C24
6 - Expoñer de forma axeitada os resultados dos traballos académicos de xeito oral ou por medios audiovisuais ou informáticos conforme aos cánones das disciplinas da comunicación	
7 - Demostrar capacidade de adaptación aos cambios empresariais, para traballar en equipo, asumir riscos, tomar decisións, facer autocrítica e desenvolver unha conciencia solidaria	D1 D2 D3 D4 D5 D7

Contidos

Tema	
1. Introducción	- Orixe, evolución e definicións do concepto de propaganda. - Principais modelos teóricos. - Contextualización histórica.
2. Técnicas retóricas clásicas da propaganda	- Simplificación, orquestación, desfiguración, contaxio ou unanimidade. - Censura, desinformación, manipulación, subpropaganda e contrapropaganda. - Propaganda negra, branca e gris. - A campaña electoral como paradigma da propaganda audiovisual.
3. Propaganda audiovisual en Europa. Casos históricos paradigmáticos	- Alemaña: Leni Riefensthal e o nazismo - Portugal: M. Lopes Ribeiro e o salazarismo. - Italia: Roberto Rossellini - Rusia: Sergei Eisenstein - Francia: Jean Renoir e Jean Luc Godard.
4. Propaganda audiovisual en España. Unha perspectiva histórica.	- A II República española e a Guerra Civil. - O aparello audiovisual do franquismo: o NODO - O cine franquista: Raza. - O terrorismo nos medios audiovisuais.
5. Propaganda audiovisual nos Estados Unidos de América	- "El Nacimiento de una Nación" e "Why we fight". - Guerra e propaganda: Vietnam, a Guerra Fría, a Guerra do Golfo e de Irak. - A propaganda despois do 11-S

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	5	10	15
Presentacións/exposicións	4	8	12
Debates	6	12	18
Estudo de casos/análises de situacións	5	10	15
Sesión maxistral	23	46	69
Seminarios	5	10	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Poden ser de carácter individual ou en grupo, e servirán para poñer en práctica os coñecementos adquiridos.
Presentacións/exposicións	Os alumnos deben aprender a desenvolver exposicións en público con fluidez. Deberán expoñer os traballos que realicen.
Debates	Os alumnos deben ser capaces de defender con eficacia académica os seus argumentos e formulacións, dun xeito racional e convincente.
Estudo de casos/análises de situacións	Estudaranse exemplos concretos ao longo da historia da propaganda, prestando unha especial atención ao soporte cinematográfico.
Sesión maxistral	A parte teórica da materia explicárase en sesións de carácter maxistral, aínda que fomentando sempre a participación dos alumnos e co apoio de abundante material audiovisual.

Seminarios	Centraranse en temas monográficos da materia que poidan ser analizados cunha maior profundidade en grupos reducidos.
------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Prestarase un apoio personalizado aos alumnos durante a realización das diferentes actividades da materia.
Traballos de aula	Prestarase un apoio personalizado aos alumnos durante a realización das diferentes actividades da materia.
Presentacións/exposicións	Prestarase un apoio personalizado aos alumnos durante a realización das diferentes actividades da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Presentacións/exposicións	As prácticas consistirán na realización de tres traballos/exposicións. Dous serán de carácter individual e un en grupo. Os traballos individuais consistirán: 1) no ensaio crítico de unha obra teórica sobre temas relacionados ca propaganda (1'5 puntos máx.) e 2) na exposición sobre un filme de propaganda contemporánea da carteleira dos últimos 10 anos (1'5 puntos máx.). O traballo en grupo consistirá na exposición académica sobre unha campaña de propaganda desenvolvida a través de varios soportes audiovisuais por algún actor político ou institucional (2 puntos máx.) Tódolos traballos prácticos realizaranse dacordo cas instrucións do profesor e son de obrigada exposición en clase, dentro dos prazos establecidos.	60	C1 C11 C12 C24	D1 D2 D3 D4 D5 D7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	A avaliación teórica consistirá nun exame final de dúas preguntas a desenvolver sobre contidos relacionados co programa da materia. Dentro da preparación teórica, tamén se incluírán as películas analizadas en clase, tanto polo docente da asignatura como polos propios alumnos.	40	C1 C11 C12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao tratarse dunha materia de carácter presencial, valorarase a asistencia (1 punto máx.)

Os alumnos que non asistan a clase e non realicen a parte práctica da materia, só poderán examinarse da parte teórica.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA E COMPLEMENTARIA

ÁLVAREZ BERCIANO, Rosa e SALA NOGUER, Ramón: *El Cine en la Zona Nacional*(1936-1936). Bilbao, Ediciones Mensajero, 2000.

AMO, Alfonso del e IBÁÑEZ, María Luisa (eds.): *Catálogo General del cine de la Guerra Civil. Madrid, Filmoteca Española/Cátedra, 1997.*

CAPARRÓS LERA, José María: *El cine republicano español (1931-1939)*. Barcelona, Dopesa, 1977.

CAPARRÓS LERA, J.M.: *Arte y Política en el cine de la República (1931-1939)*. Barcelona, Universidad de Barcelona, 1981.

- CAPARRÓS LERA, J.M.: *El cine español bajo el régimen de Franco*. Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 1983.
- CASTRO, Antonio: *El cine español en el banquillo*. Valencia, Fernando Torres, 1974.
- CASTRO DE PAZ, José Luis e CASTRO DE PAZ, David (eds.), *Cinema+Guerra Civil. Novos achados. Aproximacións analíticas e historiográficas*, A Coruña, Servicio de Publicacións da Universidade, 2010.
- CASTRO DE PAZ, José Luis (et. al.): *La nueva memoria: historia(s) del cine español (1939-2000)*. A Coruña, Vía Láctea, 2005.
- DE ESPAÑA, Rafael: *El cine de Goebbels*, Barcelona, Ariel Cine, 2002.
- DELEYTO, Celestino: *Ángeles y Demonios. Representación e ideología en el cine contemporáneo de Hollywood*, Barcelona, Paidós Comunicación, 2003.
- DOMENACH, Jean Marie: *La Propaganda Política*. Buenos Aires, Eudeba, 1963.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *Reflexiones de un cineasta*. Barcelona, Lumen, 1970.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *El sentido del cine*. México, Siglo XXI, 1974.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *Teoría y Técnica Cinematográfica*. Madrid, Rialp, 1989.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *El acorazado Potemkin*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1999.
- ELLUL, Jacques: *Historia de la propaganda*, Caracas, 1969.
- ESCALERA, Manuel de la: *Cuando el cine rompió a hablar*. Madrid, Taurus, 1971.
- FERNÁNDEZ CUENCA, Carlos: *La guerra de España y el cine*. Madrid, Editora Nacional, 1972.
- GARCÍA FERNÁNDEZ, Emilio: *El cine español entre 1896 y 1939*. Barcelona, Ariel, 2002.
- GARCÍA FERNÁNDEZ, Emilio: *Diccionario Filmográfico de Galicia (1896-1993)*. Santiago de Compostela, Edit. Coordenadas, 1993.
- GARCÍA JIMÉNEZ, Jesús: *Radiotelevisión y política cultural en el franquismo*. Madrid, CSIC, 1980.

GIMÉNEZ CABALLERO, Ernesto: *Cine y Política*. Madrid, Instituto de Estudios Políticos, 1945.

GRUSELLS, Magí: *La Guerra Civil Española: cine y propaganda*. Barcelona, Ariel Historia, 2000.

GUBERN, Roman: *Cine español en el exilio (1936-1939)*. Barcelona, Lumen, 1976.

GUBERN, R.: *¿Raza?, un ensueño del general Franco*. Madrid, Ed. 99, 1977.

GUBERN, R.: *El cine sonoro en la II República (1929-1936)*. Barcelona, Lumen, 1977.

GUBERN, R.: *La censura. Función política y ordenamiento jurídico bajo el franquismo (1936-1975)*. Barcelona, Península, 1981.

GUBERN, R.: *La guerra de España en la pantalla*, Madrid, Filmoteca Española, 1986.

LEYDA, J.: *Historia del cine Ruso y Soviético*. Buenos Aires, Eudeba, 1965.

KRACAUER, Siegfried: *De Caligari a Hitler. Una historia psicológica del cine alemán*. Buenos Aires, Nueva Visión, 1961.

MANN, Thomas: *Oid, alemanes. Discursos radiofónicos contra Hitler*. Barcelona, Ediciones Península, 2004.

Mc DONALD, D.: *El cine soviético. Una historia y una elegía*. Buenos Aires, Sur, 1956.

MOORE, Michael: *Estúpidos hombres blancos*. Barcelona, Ediciones B, 2003.

PENA RODRÍGUEZ, Alberto: *El gran aliado de Franco. Portugal y la Guerra Civil española: prensa, radio, cine y propaganda*. Sada (A Coruña), Edición do Castro, 1998.

PENA RODRÍGUEZ, Alberto: *Galicia, Franco y Salazar. La emigración gallega en Portugal y el intercambio ideológico entre el franquismo y el salazarismo*. Vigo, Servicio de Publicacións da Universidade, 1999.

PENA RODRÍGUEZ, Alberto: *O Que Parece É. Salazar, Franco e a Propaganda Contra a Espanha Democrática*. Lisboa, Tinta da China, 2009.

PENA RODRÍGUEZ, Alberto (coord.): *Comunicación y Guerra en la Historia*,. Santiago de Compostela, Tórculo, 2004.

PÉREZ PERUCHA, Julio: *El cinema de Edgard Neville*. Valladolid, Seminci, 1982.

PÉREZ PERUCHA, J.: *El cinema de Carlos Serrano de Osma*. Valladolid, Seminci, 1983.

PÉREZ PERUCHA, J.: *El cinema de Luis Marquina*. Valladolid, Seminci, 1983.

PÉREZ PERUCHA, J.: *El cine de José Isbert*. Valencia, Ayuntamiento, 1984.

PIZARROSO QUINTERO, A.: *Historia de la Propaganda*, Madrid, EUEMA, 1993.

RENOIR, Jean: *Mi vida, mis films*. Valencia, Fernando Torres, 19.

RIEFENSTAHL, Leni: *Memorias*. Barcelona, Lumen, 1991.

RODRÍGUEZ, Saturnino: *El NO-DO, catecismo social de una época*. Madrid, Editorial Complutense, 1999.

ROTELLAR, Manuel: *Cine español en la República. San Sebastián, Festival Internacional de Cine*, 1977.

RÚAS, José: *Manual del Candidato Electoral*. Madrid, Los Libros de la Catarata, 2011.

SCHNITZER, L.: *El cine soviético visto por sus creadores*. Salamanca, Sígueme, 1975.

TORGAL, Luis Reis (coord.), *O Cinema sob O Olhar de Salazar*. Lisboa, Temas & Denates-Círculo de Leitores, 2011.

TRANCHE, Rafael e SÁNCHEZ BIOSCA, Jesus: *NO-DO. El tiempo y la memoria*. Madrid, Cátedra/Filmoteca Española, 2002.

VENTÍN PEREIRA, José Augusto: *La guerra de la radio (1936-1939)*. Barcelona, Mitre, 1986.

VERTOV, D.: *Memorias de un cineasta bolchevique*. Barcelona, Labor, 1974.

VIZCAÍNO CASAS, Fernando e JORDÁN, Ángel A.: *De la Checa a la Meca. Una vida de cine*. Barcelona, Planeta, 1988.

VV.AA.: *Lenin y el cine*. Madrid, Fundamentos, 1981.

VV.AA.: *El debate de los debates 2008/2011*. Barcelona, Ambit Editorial, Academia de TV, 2009 y 2011.

PELÍCULAS DE REFERENCIA PARA EL ANÁLISIS:

El nacimiento de una nación

El Joven Lincoln

El Político
RKO 281
Ciudadano Kane
Nixon
Air Force One
Teléfono rojo, volamos hacia Moscú
El mensajero del miedo
Poder absoluto
La cortina de humo
Garganta profunda
Candidata al poder
Dave, presidente por un día
Prymary Colors
Buenas noches, buena suerte
La guerra de los mundos
La Terminal
Apocalypse Now
Comandante
Team América
Ciudadano Bob Roberts
Mars Attacks
El gran dictador
Tiempos modernos
Roma, ciudad abierta
Camarada
Esta tierra es mía
Todo va bien
La Chinoise
El Gabinete del Dr. Caligari
Olympia
El acorazado Potemkin
Lo viejo y lo nuevo (La línea general)
La huelga
Good Bye, Lenin
Soy Cuba/El Mamut Siberiano
Irak: el negocio de la guerra
El mundo según Bush (docum.)

Bowling for Columbine (docum.)
Fahrenheit 9/11 (docum.)
Osama
La guerra filmada (docum.)
La guerra civil española (docum.)
The Spanish (docum.)
Raza
Rojo y Negro
Nodo
Franco, ese hombre
Dionisio Ridruejo (report.)
CURSO 2010/2011
Bienvenido Mr. Marshall
El pisito
El cochecito
Muerte de un ciclista
El verdugo
Calle Mayor
España 1975 (report.)
25 anos de autonomía (report.)
Galicia, 70 anos de nacionalismo
Canciones para después de una guerra
Camino a Guantánamo
El crimen de Cuenca
El viento que agita la cebada
El Lobo
Todos estamos invitados

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Comunicación: Teorías da imaxe/P04G070V01105

Teoría e técnica cinematográfica/P04G070V01205

Teoría e historia dos xéneros audiovisuais/P04G070V01305
